

Säker
praxis,
Säkrare
skydd för vatten

TOPPS – projektet

TOPPS – ett 3-årigt projekt i 15 EU-länder med en lång rad intresserade deltagare. TOPPS är förkortningen av den engelska projekttiteln "Train the Operators to Prevent Pollution from Point Sources" som betyder utbildning av användare för att förebygga punktkällor som förorenar vatten.

TOPPS finansieras av EU Kommissionens Life – program och växtskyddsindustrin via ECPA, European Crop Protection Association.

TOPPS – mål

Målsättningen är att reducera risken för förorening av vatten med växtskyddsmedel från punktkällor. Mot bakgrunden av tillgänglig kunskap om hantering av växtskyddsmedel i 15 EU-länder, har det utarbetats en rad råd om Bästa Praxis. Dessa sprids i stor skala via rådgivning, utbildning och demonstrationer till användare av växtskyddsmedel.

TOPPS – fokusområden

Projektet fokuserar på användarnas rutiner, teknik och fasta anläggningar. Det är uppdelat i områdena:

- transport
- lagring
- före, under och efter sprutning samt
- hantering av rester

TOPPS – aktiviteter

- Nätverk av expertis i Europa
- Informationsdatabas: www.TOPPS-life.org
- Publikationer, artiklar mm
- Rådgivnings- och utbildningsmaterial
- Seminarier/kurser
- Utställningar
- 10 demonstrationsgårdar
- 6 pilotområden

www.TOPPS-life.org

Enkla sätt att bevara ditt vatten rent

- 💧 Säkra rutiner skyddar vattnet från förorening av växtskyddsmedel
- 💧 Redan få droppar av koncentrerade växtskyddsmedel kan orsaka att gränsvärdet för dricksvatten överskrids

Tänk på:

- 50 – 70 % av pesticidfynd i ytvatten kommer från punktkällor och kan undvikas
- Huvudsakliga punktkällor är spill vid påfyllning och hantering av resterna vid rengöring av sprutan
- Spill kan i stort sett undvikas med bra teknik, lämplig plats för påfyllning och rengöring och goda rutiner

Tänk alltid på vattnet när du hanterar växtskyddsmedel. Några enkla regler och rutiner kan minska risken för punktkällor

Börja här!

💧 Skydda vårt vatten
➤ **Bevara det rent!**

💧 Skydda din gröda
➤ **undvik grödskador!**

💧 Tänk långsiktigt
➤ **skydd av miljö är en förutsättning för uthålligt lantbruk!**

💧 Använd växtskyddsmedel klokt
➤ **det säkrar lantbrukets framtida tillgång på växtskyddsmedel!**

Säkra rutiner = bättre skydd för vatten!

Goda rutiner i alla led är viktigt för att undvika punktkällor

- Transport
- Lagring
- Rutiner före, under och efter sprutning
- Hantering av rester av sprutvätska

Transport

Planera dina transporter

- Använd leverantörens transportservice
- Använd tät transportlåda som kan samla spill
- Ring 112 om olyckan är framme
- Ha absorberande material tillgängligt för att samla upp spill om olycka sker

Lagring

Lagra dina växtskyddsmedel säkert för människor, djur och miljö

- Förvara växtskyddsmedel med tydlig skylt på dörren, i ett låst utrymme med tätt golv så att spill kan samlas upp
- Ha nödberedskap och material tillgängligt: telefonnummer, eldsläckare, absorberande material
- Samla upp allt spill direkt och lämna till destruktion

Säkra rutiner = bättre skydd för vatten!

Före sprutning

Tänk efter före: planera sprutningen och var uppmärksam på behov av skyddsavstånd till ytvatten och brunnar

Användning av växtskyddsmedel

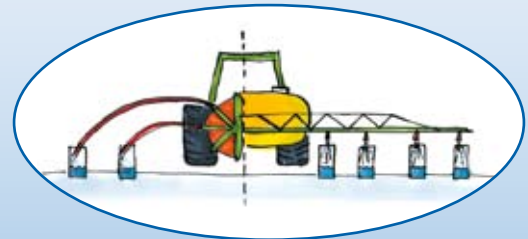
- Ta reda på var skyddsavstånd skall hållas
- Informera sprutföraren om skyddsavstånd
- Fyll och rengör aldrig sprutan på gårdsplan eller då det finns risk för avrinning till vatten
- Läs alltid etiketten

Beräkna den exakta volymen av preparat och sprutvätska som behövs. Mycket viktigt för att undvika onödiga rester – som måste tas om hand!!

Sprututrustning

- Kalibrera sprutan regelbundet
- Kontrollera att sprutan fungerar och det inte finns läckage och efterdropp

Säkra rutiner = bättre skydd för vatten!

Före sprutning

Transport

- ↘ Välj en säker väg till fälten så att risken för olyckor minimeras
- ↘ Se till att traktor och spruta är säkra för transporter till fält

Vatten

- ↘ Undvik baksug. Se till att vattenslang aldrig är i direkt förbindelse med sprutvätska
- ↘ Vattentank och flödesmätare är bra hjälpmedel
- ↘ Undvik överfyllning. Övervaka alltid påfyllningen

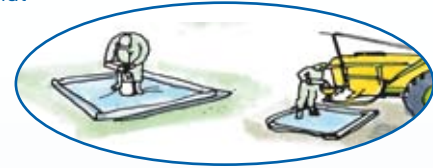
Några enkla regler och rutiner kan minska risken för punktkällor !

Säkra rutiner = bättre skydd för vatten!

Undvik spill vid påfyllning

På gården

- ↘ Bara möjligt på säker plats; biobädd eller platta med uppsamling
- ↘ Skölj tomförpackning direkt och töm sköljvätska i spruttanken
- ↘ Större spill samlas upp direkt med absorberande material

På fältet

- ↘ Förvara preparat i en säker transportlåda
- ↘ Skölj tomförpackning direkt och töm sköljvätska i spruttanken
- ↘ Byt påfyllningsplats från gång till gång
- ↘ Små spill i fält bryts ner biologiskt. Större spill samlas upp för destruktion

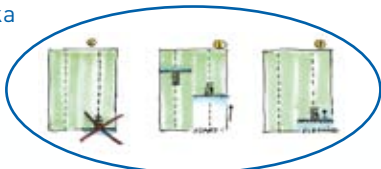
Säkra rutiner = bättre skydd för vatten!

Under sprutning

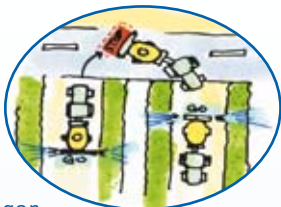
Undvik att sprutvätska hamnar på fel ställe

Undvik direkt förorening

- Undvik att sprutvätska hamnar direkt på sprutan
- Håll inte stilla och spruta för att fylla sprutvätska i slangsystemet

- Stäng alltid av sprutan vid vändning
- Åtgärda direkt alla läckage och fel på sprutan
- Spruta aldrig över öppet vatten, brunnar och dräneringar

Undvik vindavdrift

- Använd Hjälpredan. Bestäm och håll lämpliga skyddsavstånd
- Anpassa spruttekniken till vindförhållanden

Undvik ytavrinning

- Spruta inte före större regn
- Spruta inte på frusen mark eller jord med vatten på ytan

Tips:

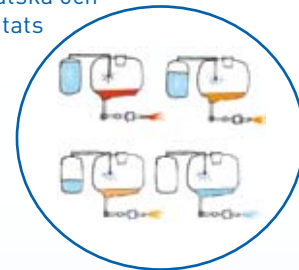
Uppgradering med sköljvattentank är möjlig på äldre sprutor. Vid köp av ny spruta, kolla att konstruktionen ger minsta möjliga restmängd som inte kan sprutas ut!

Efter sprutning

Tag med rent vatten för rengöring i fält

Invändig rengöring

- Späd ut överbliven sprutvätska och sprid den i fältet som sprutats
- Späd med sköljvatten 3 eller flera gånger – ju flera gånger, desto högre utspädning
- Utspädda rester sprids i fält eller på biobädd eller platta med uppsamling

Utvändig rengöring

- Utvändig rengöring av spruta och traktor i fält bidrar till att minska risk för punktkällor
- Byt rengöringsplats varje gång så att det inte bildas en punktkälla
- Rengör aldrig på gårdsplan eller hårdgjord yta med avlopp
- Undvik att preparatresten regnar av och kommer på avväger. Parkera spruta och traktor under tak, på biobädd eller platta med uppsamling

Säkra rutiner = bättre skydd för vatten!

Säkra rutiner = bättre skydd för vatten!

Avfallshantering

Återvinning av rent tomemballage

- Följ etikettens anvisning för rengöring och återvinning
- Lämna rengjord, torra förpackningar till återvinning
- Bränn aldrig tomma förpackningar

Överblivna växtskyddsmedel

- Lämna överblivna och utgångna preparat till destruktion
- Växtskyddsmedel får aldrig hällas i avlopp, dagvatten-system eller grävas ner

Rester av sprutvätska

- Om sprutning tillfälligt måste avbrytas innan den är färdig: rör om sprutvätskan ett par gånger per dag
- Töm aldrig ut överbliven sprutvätska genom att öppna bottenventilen. Sprid ut på platser där användningen är tillåten

Avfall med rester av växtskyddsmedel (rester från exv rengöring av filter, uppsamling av spill)

- Lämna till destruktion via kommunen. Fråga hos leverantör eller rådgivare efter mer information

Dina goda rutiner ger ett säkrare skydd av vattnet! Tack!

Kontakt

Svenskt Växtskydd – branschföreningen för de svenska växtskyddsföretagen. Där kan du få tips om hantering eller hänvisning till rådgivare som kan hjälpa dig. Inom TOPPS-projektet fortbildas ett antal rådgivare för att kunna ge råd om hantering av växtskyddsmedel.

Svenskt Växtskydd deltar i arbetet för en säker hantering av växtskyddsmedel bl a genom att:

- informera om en korrekt hantering
- delta aktivt i kampanjen Greppa Växtskyddet
- vara intressent i organisationen Odling i Balans
- arbeta med insamlingssystem för förpackningar som ska gå till energiutvinning

Läs mera om hantering av växtskyddsmedel på:

- www.svensktvaxtskydd.se
- www.topps-life.org

Kontakt

Svenskt Växtskydd

Svenskt Växtskydd

Box 55915

102 16 Stockholm

Tel: 08-783 86 00

E-post: info@svensktvaxtskydd.se

www.svensktvaxtskydd.se